

plaiuri. Deci, să ne trăiți întru mulți ani Ionică!

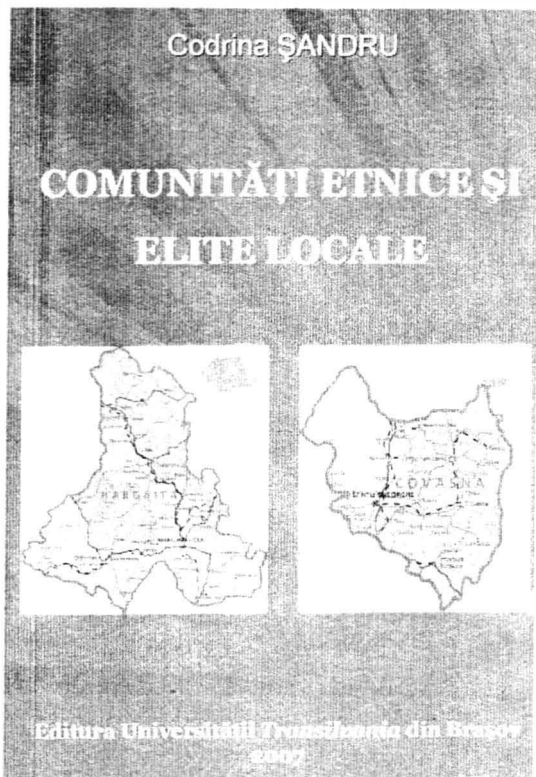
Privitor la ultima sa apariție editorială, *Dănuire românească în Harghita și Covasna*, afirm cu responsabilitatea specialistului în domeniu, că sunt multiple motivele pentru

care această lucrare merită să fie studiată și să-și găsească locul de cinste în biblioteca fiecăruia dintre noi, mai ales al trăitorilor din acest areal transilvan.

Vasile Stancu

Codrina Șandru, „Comunități etnice și elite locale”,

Editura Universității Transilvania, Brașov, 2007

Volumul *Comunități etnice și elite locale*, este teza de doctorat cu tema „Rețele sociale și elite locale din Harghita și Covasna”, susținută la Universitatea București, în anul 2006, de către lector univ. dr. Codrina Șandru, de la Universitatea Transilvania din Brașov, sub conducerea științifică a profesorului univ. dr. Ilie Bădescu, de la Universitatea din București. Autoarea, este cadrul didactic la Catedra de Sociologie a Universității Transilvania din Brașov, o tânără cercetătoare cunoscută și apreciată în mediul sociologic românesc și european, organizatoare și participantă la mai multe reuniuni științifice interne și internaționale, dar, în același timp, și o participantă constantă și apreciată la multe manifestări culturale și științifice organizate în județele Covasna și Harghita. Cercetarea redată în volumul prezentat s-a

desfășurat pe parcursul a opt ani: din 1999, când a început documentarea teoretică, până la sfârșitul anului 2005, când a definitivat datele anchetei de teren și, în final, până în 2006, când și-a susținut, cu rezultate excelente, teza de doctorat.

Continuând tradiția Școlii Sociologice Românești, a inițiatorului ei, savantul Dimitrie Gusti, dar și exemplul conducătorului științific a tezei de doctorat, eruditul sociolog Ilie Bădescu, autoarea și-a propus, și a reușit, să studieze tema relației majoritate – minoritate în Harghita și Covasna, cu aspectele sale specifice izvorâte din configurația cunoscută (singurele județe din țară unde populația de etnie maghiară este numeric majoritară, iar populația de naționalitate română este numeric minoritară), cu instrumentele specifice sociologiei.

Așa după cum afirmă autoarea, studiul său sociologic se află la intersecția a patru câmpuri disciplinare: sociologia elitelor, sociologia relațiilor interetnice, sociologia relațională și sociologia relațiilor comunitare. Din perspectiva sociologiei elitelor, obiectul de cercetare al studiului întreprins, îl reprezintă liderii celor două comunități locale din municipiile de reședință a județelor Harghita și Covasna, Miercurea-Ciuc și Sf. Gheorghe, prin apelul la paradigma relațională sau structurală.

Justificând alegerea acestei teme de cercetare, autoarea prezintă următoarele argumente:

Zona Covasna-Harghita, deoarece această zonă are un anumit specific în tabloul socio-demografic al României, Covasna și Harghita, fiind singurele județe din țară unde populația de etnie maghiară este majoritară, iar populația de etnie română este minoritară. În limbajul comun, dar și în limbajul politic sau jurnalistic, cele două județe, împreună cu o parte a județului Mureș, sunt cunoscute ca zona Secuimii, o zonă despre care discursul

public se construiește frecvent în termeni cu registre semantice pasionale, tensionate, dilematice sau chiar conflictuale. Tema relației majoritate-minoritate în Harghita și Covasna are un grad ridicat de actualitate în context socio-politic, deoarece principală forță politică a comunității maghiare din România, U.D.M.R., precum și alte asociații cu bază etnică ale acestei comunități ținesc obținerea unui statut special pentru zona Secuimii, definit fie ca autonomie culturală, fie ca autonomie teritorială.

Elite locale, deoarece Sociologia elitelor, de la primele construcții teoretice aparținând eliștiștilor clasici italieni și până la cercetările recente asupra structurii și raporturilor existente la nivelul elitelor naționale și locale, arată că elitele au un rol fundamental în funcționarea oricărui sistem social. Această propoziție este susținută și într-un alt cadru teoretic, cel al dezvoltării comunitare, domeniu care, deși nu este încă foarte dezvoltat sub aspect teoretic și metodologic, reprezintă un spațiu larg pentru acțiune și inovație socială. Rolul liderilor locali, ca agenți ai dezvoltării, având funcții multiple în planul informării, al luării de decizii și al mobilizării resurselor specifice comunităților este, astfel, discutat cu mare atenție de către specialiștii acestui domeniu.

Rețele sociale, deoarece curentul neo-elist, cunoscut în sociologie în special prin paradigma Field-Higley, conține, printre propozițiile sale fundamentale, următoarea aserțiune: natura unui regim politic și stabilitatea sau instabilitatea acestuia depind în foarte mare măsură de structura și de modelele de interacțiune ale elitelor sale. Paradigma relațională sau structurală pune în centrul analizei noțiunea de relație socială, înțeleasă în sens dinamic, ca tranzacție sau schimb între actorii sociali. Aceștia din urmă sunt văzuți atât în calitate de creatori de relații (având capacitatea de a gestiona multitudinea de legături pe care le întrețin), cât și în ipostaza de entități constrânse, influențate de țesătura relațiilor sociale în care sunt integrați.

Lucrarea este structurată pe următoarele capitole: Capitolul I, intitulat „*Sociologia elitelor. Teorii clasice și contemporane despre elite*”, este o încercare de tratare, în forma unui istoric al domeniului, a câtorva dintre cele mai importante teorii sociologice despre elite. Cel de-al doilea capitol este dedicat „*Reperelor teoretice și metodologice în abor-*

darea sociologică a elitelor locale”. Capitolul III, „*Etnie, națiune și relații interetnice*”, este dedicat problematicii, extrem de complexe, a identităților etnice și naționale. Capitolul IV, „*Relații interetnice în Harghita și Covasna*”, cuprinde o analiză, pe baza documentării de bibliotecă, a relațiilor româno-maghiare din cele două județe ale țării. Capitolul V tratează problematica „*Elitelor etnice în Harghita și Covasna, prin prisma Anchetei din 2003*”. Capitolul VI, „*Paradigma relațională și analiza rețelelor sociale*”, este dedicat în întregime prezentării paradigmei relaționale în sociologie și analizei de rețea, ca ansamblu de metode și tehnici de studiere a „*geometriei*” rețelelor sociale. Capitolul VII, „*Rețele sociale ale elitelor în Miercurea-Ciuc și Sfântu-Gheorghe. Ancheta din 2005*” și capitolul VIII, „*Prezent și perspective ale relațiilor româno-maghiare din Harghita și Covasna*”, cuprind rezultatele anchetei sociologice realizate în vara și toamna anului 2005.

La finalul cercetării sunt prezentate cele mai interesante concluzii, separat pentru cazul municipiului Miercurea-Ciuc, și separat pentru municipiul Sf. Gheorghe, din care rezultă situațiile asemănătoare, dar și cele specifice, din fiecare localitate cercetată, și fiecărui grup etnic, model cvasi-clivat din punct de vedere etnic, sau clivajul etnic moderat, domeniile permissive de comunicare, precum și cazurile în care funcționează „*barierele*” etnice, liderii de încredere ai comunității locale, structuri și nuclee coezive (clici), persoanele care joacă rolul de mediatori (brokeri) între cele două grupuri, liderii ce ocupă poziții centrale în rețeaua de încredere ș.a.

Atât specialiștii, cât și toți cei care parcurg lucrarea doamnei Codrina Șandru, remarcă calitățile acestei, precum: documentarea teoretică temeinică, prin parcurgerea unei vaste bibliografii de specialitate, din țară și din străinătate; clarificarea conținutului conceptelor și teoriilor folosite; rigoarea și profesionalismul dovedit în folosirea unei metodologii adecvate; claritatea, concizia și relevanța concluziilor formulate ș.a.

Ne aflăm deci, în fața unei lucrări valoroase, care nu va mai putea fi ocolită de către cei care, în viitor vor efectua cercetări pe teme asemănătoare, în județele Covasna – Harghita. Volumul *Comunități etnice și elite locale*, completează în mod fericit cercetările întreprinse pe teme asemănătoare, în zona de referință, de Maria Căbrianu-Băcanu, Alina Mungiu-Pippidi, Marius Lazăr, Gheorghe Onuț,

Zoltan A. Biro, Gagy Josef ș.a.

Lucrarea *Comunități etnice și elite locale* de Codrina Șandru, datorită conținutului și mesajului său, se cere reeditată și difuzată în cât mai multe exemplare, pentru a oferi posibilitatea ca un număr tot mai mare de exemplare să ajungă atât la sociologi, cât și alți specialiști preocupați de abordarea unor

asemene teme de cercetare, dar și la îndemâna oamenilor politici, publiciștilor, activiștilor din societatea civilă și tuturor celor interesați de problemele de mare actualitate abordate pe parcursul lucrării, și bineînțeles de normalizarea climatului de conviețuire interetnică în județele Covasna și Harghita.

Ioan Lăcătușu

Diana Joița, Ioan Lăcătușu, *Arhivele românești între tradiție și reformă*, Editura Eurocarpatica, Sf. Gheorghe, 2007

asigurarea de către societate a suportului logistic și financiar necesar dotării Arhivelor conform instituțiilor similare din Europa Occidentală, cât și prin reforme care să pună bazele unei permanente deschideri spre nouitate și flexibilitate în materie de schimbare, în gestionarea tezaurului documentar, pentru o și mai adecvată slujire a Științei și Societății.

Neglijate la nivel politic – constată autorii –, problemele mari ale Arhivelor românești, cele de spațiu, logistică, personal etc. s-au acumulat în timp, creându-se, astfel, „mari discrepanțe între solicitările publicului și posibilitățile efective ale instituției”, dar și mari discrepanțe între starea actuală a Arhivelor din România și cea a instituțiilor similare din țările Comunității Europene. Acestor situații, în unele Direcții deosebit de dramatice (adaug aici exemplul de la Cluj, unde spațiul insuficient și impropriu, mai ales în cele două clădiri vechi, este propice degradării valorosului tezaur național), li se adaugă și unele „ofensive” venite din partea societății, pe drept sau pe nedrept, inoportune fiind cele menținute artificial, prin afișarea unor prejudecăți legate de menținerea instituției în structura Ministerului Administrației și Internelor (de parcă acest minister ar rămâne în zona unei eterne blamări și nu ar fi el însuși schimbat și în continuă schimbare de tip democratic, european), prejudecăți legate de transparență, o așa-zisă politizare, birocrație, restricționare a accesului la documente etc.

Totuși, societatea are și unele pretenții juste față de modernizarea instituției Arhivelor, autorii pledând pentru o elaborare cât mai rapidă și mai corectă a unei noi legi a Arhivelor Naționale, cu toate elementele de reformă, care să alinieze instituția la legislația

La Editura Eurocarpatica din Sfântu Gheorghe, județul Covasna, a apărut recent o carte de mare actualitate, a arhiviștilor Diana Joița și Ioan Lăcătușu, intitulată *Arhivele românești între tradiție și reformă*. Considerând că „vremea Arhivelor a sosit”, cei doi autori trec în revistă principalele provocări și priorități ale prezentului pentru o instituție nobilă, o uriașă avere publică, un spațiu aureolat de urmele trecerilor prin timp ale strămoșilor noștri, un tezaur de informații în mare parte necunoscut și în continuă revelație de noi sensuri și adevăruri istorice pentru fiecare generație.

De la bun început, cei doi autori pledează pentru modernizarea instituției, atât prin